

Î N C H E I E R E

21 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea, Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Veaceslav Botnari, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Procuratura Anticorupție în interesele Ministerului Finanțelor împotriva lui Veaceslav Botnari cu privire la repararea prejudiciului material, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 27 octombrie 2015,

c o n s t a t ă :

La data de 14 octombrie 2013, Procuratura Anticorupție a depus în interesele Ministerului Finanțelor cerere de chemare în judecată împotriva lui Veaceslav Botnari cu privire la repararea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii a menționat că, la data de 30 decembrie 2011, Procuratura raionului Soroca a pornit cauza penală nr. 2011328085 pe indicii infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) din Codul penal, pe faptul neglijenței în serviciu admise de agentul constator – Comisariatul raional de poliție Soroca, soldate cu cauzarea de daune statului în proporții mari.

Susține că, urmărirea penală pe cauza penală enunțată a fost pornită în baza bănuielii rezonabile a faptului că, agentul constator – Comisariatul raional de poliție Soroca, în perioada 31 mai 2009 – 01 noiembrie 2010, în 320 de cazuri de aplicare a sancțiunilor contravenționale în mărime totală de 192200 de lei nu a întreprins nici o măsură prevăzută de prevederile art. 34 alin. (4)-(8) din Codul contravențional, fapt ce a permis intervenirea termenului de prescripție prevăzut de art. 30 alin. (5) din Codul contravențional.

Afirmă că, urmărirea penală a fost efectuată de organul de urmărire penală al Direcției Generale Nord a Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, ulterior de Centrul Național Anticorupție, succesor de drepturi al primului.

Relevă că, în cadrul urmăririi penale pe cauza penală nr. 2011328085 s-a constatat că, prin inacțiunile neglijente ale agentului constator al Comisariatului raional de poliție Soroca, șef de post, ofițer operativ superior de sector al Postului de poliție Rublenița, Veaceslav Botnari au fost cauzate bugetului statului pagube în mărimea sumei amenzilor neîncasate la stat în mărime de 6400 de lei.

Mai relevă că, la data de 29 martie 2013, procesul penal în cauza penală nr.2011328085 a fost clasat conform art. 275 pct. 3) și 286 alin. (1) din Codul de procedură penală, fiind constatat că, deși, în acțiunile agentului de constatare Veaceslav Botnari sunt prezente elemente de neglijență în serviciu, suma pagubei o constituie 6400 de lei, care conform art. 126 din Codul penal nu constituie proporții mari, ca element obligatoriu a componenței de infracțiune prevăzută de art. 329 din Codul penal, fapt obiectiv care a constituit la clasarea procesului penal.

Solicită încasarea de la pârât în contul Ministerului Finanțelor a sumei de 6400 de lei, cu titlu de prejudiciu material.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca din 18 decembrie 2013 s-a încetat procesul din motiv că, cererea de chemare în judecată a fost depusă de un organ în vederea apărării drepturilor, libertăților sau intereselor legitime ale unei persoane fără ca Codul de procedură civilă sau o altă lege să-i confere acest drept, temei prevăzut de art. 265 lit. h) din Codul de procedură civilă.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 11 martie 2014 s-au admis recursurile declarate de procurorul în Procuratura raionului Soroca, Tatiana Andronic și Ministerul Finanțelor, s-a casat încheierea primei instanțe și s-a restituit pricina spre rejudecare în primă instanță, în același complet de judecată.

Instanța de apel și-a argumentat concluzia prin faptul că, în conformitate cu art. 71 alin. (3) din Codul de procedură civilă, Procuratura Anticorupție este în drept de a înainta cerere de chemare în judecată în interesele Ministerului Finanțelor.

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca din 21 iulie 2014 s-a admis acțiunea și s-au încasat de la Veaceslav Botnari în contul Ministerului Finanțelor suma de 6400 de lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat statului și în contul statului taxa de stat în sumă de 270 de lei.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 30 octombrie 2014 s-a admis apelul declarat de Veaceslav Botnari, s-a casat integral hotărârea primei instanțe și s-a restituit cauza la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca din 18 februarie 2015 s-a admis acțiunea și s-a încasat de la Veaceslav Botnari în beneficiul statului suma de 6400 de lei, cu titlu de prejudiciu material și taxa de stat în sumă de 192 de lei, în total suma de 6592 de lei.

Prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, Veaceslav Botnari, care a întocmit procesele-verbale cu privire la contravenție și a emis deciziile privind aplicarea sancțiunii contravenționale, fiind persoana responsabilă de trimiterea spre executare a deciziilor în adresa executorului judecătoresc, nu a întreprins careva măsuri în acest sens, fapt care a dus la prejudicierea statului în mărimea amenzilor neîncasate în sumă de 6400 de lei, invocând în acest sens prevederile art. 1398 alin. (1) din Codul civil și art. 312 alin. (1) și 313 alin. (2) din Codul de executare.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 27 octombrie 2015 s-a respins apelul declarat de Veaceslav Botnari și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

La data de 19 februarie 2016, Veaceslav Botnari a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt ilegale.

Menționează că, instanțele judecătorești, încălcând principiul legalității armelor în proces, drept garantat de art. 6 §1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, nu a stabilit și elucidat toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei în fond.

Susține că, în cadrul procesului penal, el n-a avut nici o calitate procesuală, adică nu i-a fost stabilită nici calitate de bănuț și nici calitatea de învinuit.

Afirmă că, instanțele judecătorești au interpretat eronat prevederile art. 1398 din Codul civil.

Consideră că, instanțele judecătorești greșit au concluzionat că, el era persoană responsabilă de trimiterea spre executare a deciziilor în adresa executorului judecătoresc.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele pricinii denotă cu certitudine faptul că, instanța de apel a emis decizia contestată la data de 27 octombrie 2015 (f. d. 187), care a fost recepționată de recurent la data de 02 decembrie (f. d. 195), iar cererea de recurs a fost depusă la data de 19 februarie 2016 (f. d. 198).

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul a fost depus de recurentul Veaceslav Botnari cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434 din Codul de procedură civilă.

Relevantă în acest aspect este hotărârea CEDO pronunțată în cauza *Ponomaryov vs Ucraina* (cererea nr. 3236/03, 03 aprilie 2008), în conținutul căreia Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că, deși, în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrînge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că, revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele *Ceachir vs Moldova*, *Popov vs Moldova* și *Melnic vs Moldova*, în care s-a menționat că prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

În această ordine de idei, completul apreciază cu certitudine că, contestarea actului judecătoresc cu depășirea intervalului de timp menționat demonstrează atitudinea neglijentă a recurentului față de drepturile procedurale conferite de legislația națională.

Pe cale de consecință, examinarea unui recurs tardiv declarat împotriva unei hotărâri definitive ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și ar încălca dreptul intimitei la un proces echitabil.

Urmare celor menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Veaceslav Botnari ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 440, art. 432-434 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Veaceslav Botnari se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Dumitru Mardari